
COMMISSIE VAN TOEZICHT BIJ PI ALPHEN AAN DEN RIJN JAARVERSLAG 2021

<https://www.dji.nl/locaties/a/pi-alphen-aan-den-rijn>

Inhoud	Pagina
1. De inrichting	3
2. De samenstelling van de commissie	4
3. Maandcommissariaat	5
4. Wet van 3 april 2019 tot wijziging van de Beginselenwetten, de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens, de Wet politiegegevens en enkele andere wetten in verband met het vervoer, het medisch klachtrecht en wijzigingen van technische aard, verder de Veegwet	6
5. De vergaderingen van de commissie van toezicht met de directie van de inrichting	7
6. De beklagcommissie	8
7. Klachten	9
8. Rogatoir	10
9. Beroep bij RSJ	10

Bijlage:

Analyse van de cijfers door F. Huls

1. De inrichting

De Penitentiaire Inrichting Alphen aan den Rijn (verder de PI) bestaat uit twee locaties: de Eikenlaan en de Maatschapslaan en kan plaats bieden aan ruim 1100 gedetineerden. Naast gevangenisplaatsen is er op de locatie Maatschapslaan ook een HvB (Huis van Bewaring) en een EZV (afdeling Extra Zorgvoorziening), veelal voor gedetineerden met psychiatrische problematiek. Op de locatie Eikenlaan is ook een HvB gevestigd en zijn cellen aangewezen voor arrestanten. Hier is eveneens een afdeling ingericht voor EZV. Ook heeft de PI een ISD-afdeling (Inrichting Stelselmatige Daders) en een BBA (Beperkt Beveiligde Afdeling).

Er worden straffen en vrijheidsbenemende maatregelen uitgevoerd, die door de rechter zijn opgelegd. De PI is verantwoordelijk voor de dagelijkse verzorging van justitiabelen en zet zich in, om hen voor te bereiden op een goede terugkeer in de maatschappij.

De PI kent de volgende regimes:

Gevangenis: In de gevangenis zitten mensen die van de rechter een vrijheidsstraf opgelegd hebben gekregen.

HvB: In het Huis van Bewaring zitten mensen die verdacht worden van een misdrijf. Ze zijn in voorlopige hechtenis genomen en in afwachting van hun rechtszaak.

EZV: Op de EZV-afdeling verblijven gedetineerden die niet kunnen functioneren op een reguliere afdeling omdat ze extra zorg en begeleiding nodig hebben.

ISD: De ISD maatregel is in het bijzonder gericht op de aanpak van stelselmatige daders. Het doel van deze afdeling is de vicieuze cirkel van vastzitten, vrijkomen en terugvallen, waardoor men weer vast komt te zitten, te doorbreken.

BBA: Op de BBA krijgen gedetineerden gedurende het laatste jaar van hun detentie veel vrijheden. Met als doel om, met een persoonlijke en trajectmatige aanpak, via werk succesvol en veilig te re-integreren in de samenleving.

Omdat PI Alphen aan den Rijn één van de grootste inrichtingen in het land is en vanwege de strategische ligging, huisvest DJI gedetineerden uit het hele land, maar voornamelijk uit Midden- en West-Nederland.

De vestigingsdirecteur van de PI was in 2021 dhr. C. Niessen. De plaatsvervangend vestigingsdirecteuren van de PI, locatie Maatschapslaan, waren dhr. J. Rempt en mw. F. Hofstee. De plaatsvervangend vestigingsdirecteuren van PI Alphen aan den Rijn, locatie Eikenlaan, waren dhr. W. Boersma, dhr. T. Tromp en mw. J. Horlings. De juridisch medewerker van de locatie Maatschapslaan was mw. J. van der Does. De juridisch medewerker van de locatie Eikenlaan was de heer C. de Jong. Bij de beklagzittingen waren in de regel een of meer plaatsvervangend vestigingsdirecteuren en de juridisch medewerker aanwezig.

2. De samenstelling van de commissie

De commissie van toezicht kende op 1 januari 2021 de volgende samenstelling:

Mw. K. Schaffels, voorzitter, lid sinds 1-9-2010 en voorzitter sinds 3-10-2017;

Dhr. G.W. A. Takács, lid sinds 1-5-2007;

Dhr. F.W.M. Huls, lid sinds 1-1-2008;

Mw. S.M. Woo, lid sinds 1-1-2008;

Dhr. W. Ros, lid sinds 1-2-2010;

Mw. M.I.C. Terken-Vermeulen, lid sinds 1-1-2011;

Mw. S. Buikema, lid sinds 7-1-2013;

Mw. M. Ros, lid sinds 1-7-2014;

Mw. M.M. Kasten-van 't Riet, lid sinds 1-7-2014;

Mw. I.M. van Trier, lid sinds 1-1-2015;

Dhr. M.M. Kuyp, lid sinds 1-11-2015;

Mw. E. Timmermans, lid sinds 1-1-2017;

Dhr. A.Y. Burghgraef, lid sinds 1-1-2018;

Dhr. R. Heemskerk, lid sinds 1-1-2019;

Dhr. E.J. Kastelein, lid sinds 1-1-2019;

Dhr. J.C.P. de Moor, lid sinds 1-1-2019.

Zoals voorgeschreven in de Penitentiaire beginselenwet bestaat de commissie van toezicht uit burgers, waarvan in ieder geval deel uitmaken: een rechter, een advocaat, een medicus en een maatschappelijk werker. De overige leden zijn afkomstig uit diverse maatschappelijke disciplines.

Per 12 maart 2021 is aan mw. I.M. van Trier eervol ontslag verleend. Per 1 juli 2021 is aan mw. E. Timmermans eervol ontslag verleend. Per 1 mei 2021 is mw. Y.C. Bours toegetreten tot de commissie.

Gedurende 2021 was mw. S.W.J.C. van der Wilden-Weissenberg aan de commissie van toezicht verbonden als ambtelijk secretaris. De secretaris kon zich in geval van afwezigheid laten vervangen door plaatsvervangende secretarissen, waaronder dhr. E. Wagter, mw. E. Prinsen Geerligts, dhr. W.H. Ng en dhr. W.M. Colpa.

De administratieve werkzaamheden ten behoeve van de commissie van toezicht werden verricht door mw. M. den Dulk en mw. G.E. Koole. Mw. Koole is in september 2021 uit dienst getreden. Haar werkzaamheden werden overgenomen door mw. C. Middelburg en mw. S.B. van Hees-van Dommelen.

Het secretariaat van de commissie van toezicht is gevestigd in Den Haag, postbus 20302, 2500 EH Den Haag.

Zoals hierna zal blijken, is ook het werk van de commissie van toezicht in 2021 sterk beïnvloed door de coronapandemie en de beperkingen die daarmee gepaard gingen in zowel de samenleving als geheel als in de PI.

3. Maandcommissariaat

De leden van de commissie van toezicht treden volgens een rooster op als maandcommissaris. De afdeling Noord van de locatie Maatschapslaan wordt een keer per 2 weken door een maandcommissaris bezocht. De afdeling Zuid van de locatie Maatschapslaan wordt eveneens een keer per 2 weken door een maandcommissaris bezocht. Verder wordt de locatie Eikenlaan iedere week bezocht door een maandcommissaris. In de inrichting spreekt de maandcommissaris met gedetineerden die door het invullen van een verzoekbriefje om een gesprek met de maandcommissaris hebben verzocht. Tevens probeert de maandcommissaris aandacht te besteden aan gedetineerden die hem of haar spontaan aanspreken.

Op verzoek van het secretariaat probeert de maandcommissaris in voorkomende gevallen te bemiddelen bij klaagschriften van gedetineerden. De leden van de commissie van toezicht kunnen te allen tijde de inrichting bezoeken en de maandcommissaris gaat zo nodig naar de arbeidszaal of de luchtplaats om gedetineerden te spreken.

De onderwerpen waarover de maandcommissaris in het verslagjaar werd benaderd waren niet veel anders dan in de voorgaande jaren en zijn vaak ook onderwerp van beklagzaken.

Een paar onderwerpen vielen daarbij op:

- bejegening door medewerkers van de PI;
- de coronamaatregelen (bezoek);
- het kwijtraken van kleding en de invoerprocedure;
- verzorging;
- de winkel.

De maandcommissaris maakte na elk bezoek een verslag. Deze verslagen werden op de samenwerkruimte geplaatst, bij de vergaderstukken gevoegd en aan de directie verstrekt. Voor zover nodig hebben de maandcommissarissen de klachten direct na het bezoek met de directie en/of het afdelingshoofd besproken. Op de maandelijke vergadering werden alleen de nog openstaande punten besproken, waarbij afspraken over de terugkoppeling aan de gedetineerden zijn gemaakt.

Gedurende het hele jaar heeft de maandcommissaris (met inachtneming van de coronamaatregelen, zoals het dragen van een mondkapje en het houden van anderhalve meter afstand) de PI mogen bezoeken. Echter met ingang van week 50 (17 december 2021) zijn de bezoeken van de maandcommissaris aan de PI helaas weer stilgelegd vanwege de oplopende aantallen besmettingen in de PI onder zowel het personeel als de gedetineerden.

4. Wet van 3 april 2019 tot wijziging van de Beginselenwetten, de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens, de Wet politiegegevens en enkele andere wetten in verband met het vervoer, het medisch klachtrecht en wijzigingen van technische aard, verder de Veegwet

Deze wet brengt veranderingen met zich mee die van belang zijn voor de commissies, voor de vestigingsdirecteuren en andere functionarissen in het penitentiaire systeem. De bepalingen brengen wijzigingen in alle drie beginselenwetten. De inwerkingtredingsdatum van de wet is 1 januari 2021. De wijzigingen die de wet met zich mee brengt betreffen onder meer de invoering van de bemiddeling van grieven en klachten, de invoering van beklagrechtspraak bij de commissie van toezicht bij de DV&O, wijziging van het medisch klachtrecht, maar ook enkele andere wijzigingen betreffende bijvoorbeeld de bevoegdheden van de (vestigings)directeur van een PI. De wijzigingen voor gevangeniswezen, terbeschikkingstelling en jeugd zijn voor de drie sectoren op belangrijke onderdelen verschillend.

De wetswijziging is voor wat betreft de bemiddeling met name ingegeven door de toename in het aantal beklag- en beroepszaken in het gevangeniswezen en de constatering op basis van onderzoek dat veel van de klachten van doen hebben met de bejegening van en de communicatie met gedetineerden. Dergelijke klachten komen in aanmerking voor een minder formele klachtafhandeling dan de weg van een klaagschrift. De wijziging betekent niet dat deze nieuwe vorm van bemiddeling de toegang tot het beklagrecht beperkt. De gedetineerde kan kiezen of hij een klaagschrift indient of een verzoek om bemiddeling doet. De voorzitter van de beklagcommissie kan een klaagschrift verwijzen ter bemiddeling, maar uiteindelijk bepaalt de gedetineerde of hij alsnog een beslissing wil op het oorspronkelijke klaagschrift. Het oplossen van problemen die in hoofdzaak van doen hebben met bejegening en communicatie langs de weg van bemiddeling ligt voor de hand.

Doelmatige bemiddeling is bovendien niet alleen afhankelijk van de bevoegdheden en vaardigheden van leden van de commissie van toezicht, maar eist onder meer nog dat degene die in de bemiddelingsprocedure namens de directeur optreedt, voldoende kennis van het betreffende probleem heeft en tenminste enige beslissingsmacht heeft. Ook hij zal immers op enig moment in het concrete geval water bij de wijn moeten kunnen doen en in het algemeen ook maatregelen moeten kunnen treffen die meer structureel en preventief zijn.

De commissie is met ingang van 1 juli 2021 aan de slag gegaan met bemiddelen. Dit hield in de praktijk in het lid dat stond ingeroosterd als maandcommissaris ook de bemiddeling voor zijn rekening nam. Namens de PI was de juridisch medewerker of een afdelingshoofd bij de bemiddeling aanwezig. Van de locatie Maatschapslaan zijn er 271 grieven binnengekomen. Van deze grieven zijn er 157 ingetrokken en 69 doorgezet als klacht. Van de locatie Eikenlaan zijn er 389 grieven binnengekomen. Van deze grieven zijn er 230 ingetrokken en 45 doorgezet als klacht.

De leden zijn van mening dat het bemiddelen erg tijdrovend is en dat er daardoor weinig tijd overblijft om sprekersbriefjes te behandelen. De leden zouden dit graag anders zien.

5. De vergaderingen van de commissie van toezicht met de directie van de inrichting

De commissie van toezicht heeft in 2021 10 keer vergaderd. In januari, februari, maart, april, mei en juni heeft de vergadering middels Skype for Business plaatsgevonden. In juli, september, oktober en november heeft de vergadering in de PI plaatsgevonden met een afvaardiging van de commissie en de directie. Hierbij waren de leden en de directie aanwezig. In december is de vergadering niet doorgegaan.

Van de zijde van de PI werden de vergaderingen bijgewoond door één of meerdere van de volgende personen:

- dhr. C. Niessen, algemeen directeur;
- dhr. J. Rempt, plaatsvervangend vestigingsdirecteur, locatie Maatschapslaam;
- dhr. T. Tromp, plaatsvervangend vestigingsdirecteur, locatie Maatschapslaam en halverwege het jaar de Eikenlaan;
- mw. F. Hofstee, plaatsvervangend vestigingsdirecteur, locatie Eikenlaan en halverwege het jaar de Maatschapslaam;
- mw. J. Horlings, plaatsvervangend vestigingsdirecteur, locatie Eikenlaan;
- dhr. W. Boersma, plaatsvervangend vestigingsdirecteur, locatie Eikenlaan;
- mw. J. van der Does, juridisch medewerker, locatie Maatschapslaam;
- dhr. C. de Jong, juridisch medewerker, locatie Eikenlaan.

Er is regelmatig overleg tussen de directie en de voorzitter van de commissie, in elk geval bij calamiteiten en andere onverwachte gebeurtenissen.

Vaste agendapunten in de vergaderingen van de commissie met de directie zijn:

- 1 Opening
- 2 Vaststellen notulen
- 3 Actiepuntenlijst
- 4 Mededelingen van de directie
- 5 Ingekomen stukken
- 6 Verslag van de maandcommissaris
- 7 Uitspraken van de beklagcommissie
- 8 Uitspraken van de RSJ
- 9 Rondvraag
- 10 Sluiting

Extra agendapunten in 2021

- Veegwet (januari/april/juni/juli/september/oktober/november)
- Jaarverslag 2020 van de klankbordgroep (maart)
- Jaarverslag (april)
- Brief d.d. 1 april 2021 van de klankbordgroep "uitvraag diverse onderwerpen" (mei)
- Samenvatting ronde tafelgesprek met als onderwerp "sanctioneren in detentie" (juli)

Afgesproken is dat "de veegwet" in 2022 een vast agendapunt zal worden.

De directie deed op open wijze verslag van het reilen en zeilen binnen de inrichting en beantwoordde vragen van de commissie van toezicht. Ook vragen naar aanleiding van de bezoeken van de maandcommissaris werden in de vergadering met de directie besproken. Tevens werd zo nodig, naar aanleiding van uitspraken van de beklagcommissie of de Raad voor Strafrechttoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) een toelichting gegeven.

6. De beklagcommissie

De registratie van klachten bij het secretariaat van de commissie van toezicht vindt plaats in het landelijke Klaver-registratiesysteem. Dit is een systeem dat door alle secretariaten van de commissies van toezicht wordt gebruikt. Klaver is een acroniem van KLachten Verwerken En Rapporteren.

Dit zorgt voor landelijk vergelijkbare cijfers over bijvoorbeeld het aantal klachten. Dit is onder meer nodig in verband met de tussen de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) enerzijds en de Raad voor de Rechtspraak anderzijds gemaakte afspraken over de financiering van de secretariële ondersteuning van de commissie van toezicht.

De beklagcommissie heeft gemiddeld drie keer per maand zitting gehouden op de locatie Maatschapslaan en twee keer per maand op de locatie Eikenlaan. Daarbij fungeerden de leden-juristen volgens een rooster als voorzitter van de beklagcommissie. Telkens fungeerden de leden volgens een rooster als bijzitters. De secretaris van de commissie of diens plaatsvervanger fungeerde steeds als secretaris van de beklagcommissie. Tot en met 5 juli 2021 hebben de zittingen telefonisch en enkelvoudig plaatsgevonden. Na 5 juli 2021 mochten de zittingen weer plaatsvinden in de PI (met inachtneming van de coronamaatregelen en richtlijnen).

Op maandag 22 maart 2021, maandag 29 maart 2021 en maandag 20 december 2021 zijn de beklagzittingen vanwege corona niet doorgegaan.

Vanwege het grote aantal klachten zijn extra zittingen, naast de reeds geplande zittingen, georganiseerd. Deze extra zittingen vonden plaats op maandag 8 februari 2021, woensdag 7 april 2021, maandag 19 april 2021 en maandag 22 november 2021.

7. Klachten

Op de locatie Maatschapslaan zijn er in totaal 1087 binnengekomen. De klachten zijn op de volgende wijze afgedaan:

Niet-ontvankelijk	: 173
Ongegrond	: 203
Gegrond	: 63
Deels gegrond	: 2
Ingetrokken	: 450
Ingetrokken na bemiddeling	: 3
Ingetrokken ter beklagzitting	: 38
Afdoening na rogatoir verzoek	: 36
Overgedragen	: 33

 Totaal : 1001 (dit komt niet overeen met het aantal ingestroomde klachten omdat nog niet alle klachten van 2021 zijn afgedaan)

Op de locatie Eikenlaan zijn er in totaal 1302 binnengekomen. De klachten zijn op de volgende wijze afgedaan:

Niet-ontvankelijk	: 238
Ongegrond	: 215
Gegrond	: 60
Deels gegrond	: 1
Ingetrokken	: 561
Ingetrokken na bemiddeling	: 0
Ingetrokken ter beklagzitting	: 27
Afdoening na rogatoir verzoek	: 5
Overgedragen	: 47

 Totaal : 1154 (dit komt niet overeen met het aantal ingestroomde klachten omdat nog niet alle klachten van 2021 zijn afgedaan)

De doorlooptijden vanaf het moment van de ontvangst tot het afboeken van de klacht, zien er voor de locatie Maatschapslaan als volgt uit:

- 204 klachten binnen 10 dagen
- 211 klachten binnen 11 en 30 dagen
- 113 klachten binnen 31 en 40 dagen
- 124 klachten binnen 41 en 50 dagen
- 134 klachten binnen 51 en 60 dagen
- 260 klachten langer dan 60 dagen

De doorlooptijden vanaf het moment van de ontvangst tot het afboeken van de klacht, zien er voor de locatie Eikenlaan als volgt uit:

- 238 klachten binnen 10 dagen
- 341 klachten binnen 11 en 30 dagen
- 152 klachten binnen 31 en 40 dagen
- 148 klachten binnen 41 en 50 dagen
- 81 klachten binnen 51 en 60 dagen
- 275 klachten langer dan 60 dagen

De beklagcommissie streefde er naar zoveel mogelijk mondeling uitspraak te doen op de klachten.

8. Rogatoir

In 2021 zijn er 52 verzoeken binnengekomen en afgehandeld voor een rogatoire behandeling. Door de Beklagcommissie zijn in 2021 41 verzoeken naar andere inrichtingen gedaan.

9. Beroep bij Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ)

In het jaar 2021 is er op de locatie Maatschapslaan 70 keer beroep ingesteld bij de RSJ.

Dit is 58 keer door een gedetineerde gedaan en 12 keer door de PI. Op de locatie Eikenlaan is 32 keer beroep ingesteld bij de RSJ. Dat is 22 keer gedaan door een gedetineerde en 10 keer door de directie.

Commissie van Toezicht PI Alphen aan den Rijn 2021

Analyse van beklagen van gedetineerden uit het KLAVER-registratiesysteem,
administratiesysteem van de PI en DJI.

Auteur: Frits Huls

Datum: februari 2022

Inhoudsopgave

Samenvatting

1, Inleiding

2. Algemeen

2.1 Klachten naar onderwerp

2.2 beklagzaken naar afdoening

2.3 beklagzaken naar doorlooptijd

2.4 beklagzaken naar onderwerp en afdoeningswijze

2.5 beklagzaken naar beroepen

Samenvatting

In de PI Alphen is het gehele jaar (2021) door een vrijwel constante bezetting van gedetineerden (880 gedetineerden gemiddeld). De bezetting in de Maatschapslaan is 325 (2020: 331) en in de Eikenlaan 520 (2020:444). In 2021 is de verhouding bezetting/klachten in de Maatschapslaan en de Eikenlaan met 2% afgenomen respectievelijk met 17% toegenomen.

De meeste klachten gaan over de “verzorging”, “persoonlijk”, “contacten” en “controle-orde-regime”.

Het aantal ingetrokken beklagzaken is in de periode 2015-2021 veruit de grootste. De beklagen worden in 2021 weer meer ingetrokken en zijn 47% van het totaal aantal beklagzaken (in 2015: 46%). De afdoening “ongegrond” neemt verder af tot 18% van het totaal. De afdoening “niet ontvankelijk” daarentegen is na een flinke stijging in 2020 weer afgenomen tot 18% van het totaal aantal afdoeningen.

Bijna de helft van de zaken wordt in 2021 afgedaan in “60 dagen en langer” en “11 – 30 dagen”, elk met 24%.

Van de gegronde zaken komt “verzorging” met 19% het meest voor. Bij ongegronde zaken is “disciplinaire straf” (31%) de meest voorkomende. De afdoeningswijze “ingetrokken” komt met 32% voor bij “contact” en de “overige afdoeningswijzen” met 41% bij “verzorging”.

Tegen een beslissing van de beklagcommissie kunnen zowel gedetineerden als de inrichting in beroep gaan bij de RSJ. Van de ingestelde beroepen is 79% door de gedetineerden en 21% door de inrichting gedaan. De meeste beroepen zijn ongegrond (42%) verklaard en 30% gegrond. Bij de beroepen die gegrond zijn verklaard is 65% door de inrichting ingesteld en 35% door de gedetineerde.

De Commissie van Toezicht van de PI Alphen

1 Inleiding

Wat doet de Commissie van Toezicht (CvT)? De taken staan omschreven in het PBW onder artikel 7. Twee belangrijke taken zijn: zorg te dragen voor de behandeling van klaagschriften¹ (lid 2c) en zich door persoonlijk contact (als maandcommissaris) met de gedetineerden regelmatig op de hoogte stellen van onder hen levende wensen en gevoelens (lid 3).

Van de klachten en de grieven vindt verslaglegging plaats, deze worden vastgelegd in het KLAVER-registratiesysteem.

In het KLAVER-registratiesysteem worden van de beklagen/grieven vastgelegd: het onderwerp van de klacht/grief, de wijze van afdoening en de tijdsduur (in dagen) tussen het moment van indienen en de beslissing al dan niet door de beklagcommissie.

De PI Alphen bestaat uit twee locaties: de Maatschapslaan en de Eikenlaan. Er is één Commissie van Toezicht voor beide locaties. In de Maatschapslaan zijn een Huis van Bewaring en een gevangenis gevestigd en in de Eikenlaan een arrestantenafdeling en een Huis van Bewaring.

In 2021 is nog steeds sprake van Corona/ COVID-19. Dit heeft zijn weerslag op de organisatie en de gedetineerden.

2 PI-Alphen

Om toch een indruk te geven van de zaken die de CvT in de periode heeft gedaan, wordt gekeken naar alle zaken van de PI Alphen. In de totaalcijfers wordt voorbijgegaan aan de verwickelingen (personeel, verbouwing,) in beide locaties. De analyse beperkt zich tot klachten/grieven en de afgedane beklagzaken. Van belang is het aantal gedetineerden dat in de PI is. Hoe groter het aantal gedetineerden, hoe groter de kans op een klacht/grief. Op basis van de fysieke bezetting per kwartaal (bron: DJI) in beide locaties wordt het gemiddelde berekend per locatie en de gehele PI Alphen.

¹ Opmerking: Vanaf mei 2021 is de zogenaamde "veegwet" van kracht gegaan. Met de "veegwet" wordt beoogd dat de gedetineerde een "grief" kan indienen. Een grief betreft dus iets van algemene aard en geen beslissing van de directeur. Bij de behandeling van een grief kan deze omgezet worden in een klacht.

Tabel 1. Gemiddelde bezetting, aantal beklagen en ratio naar locatie, 2020-2021

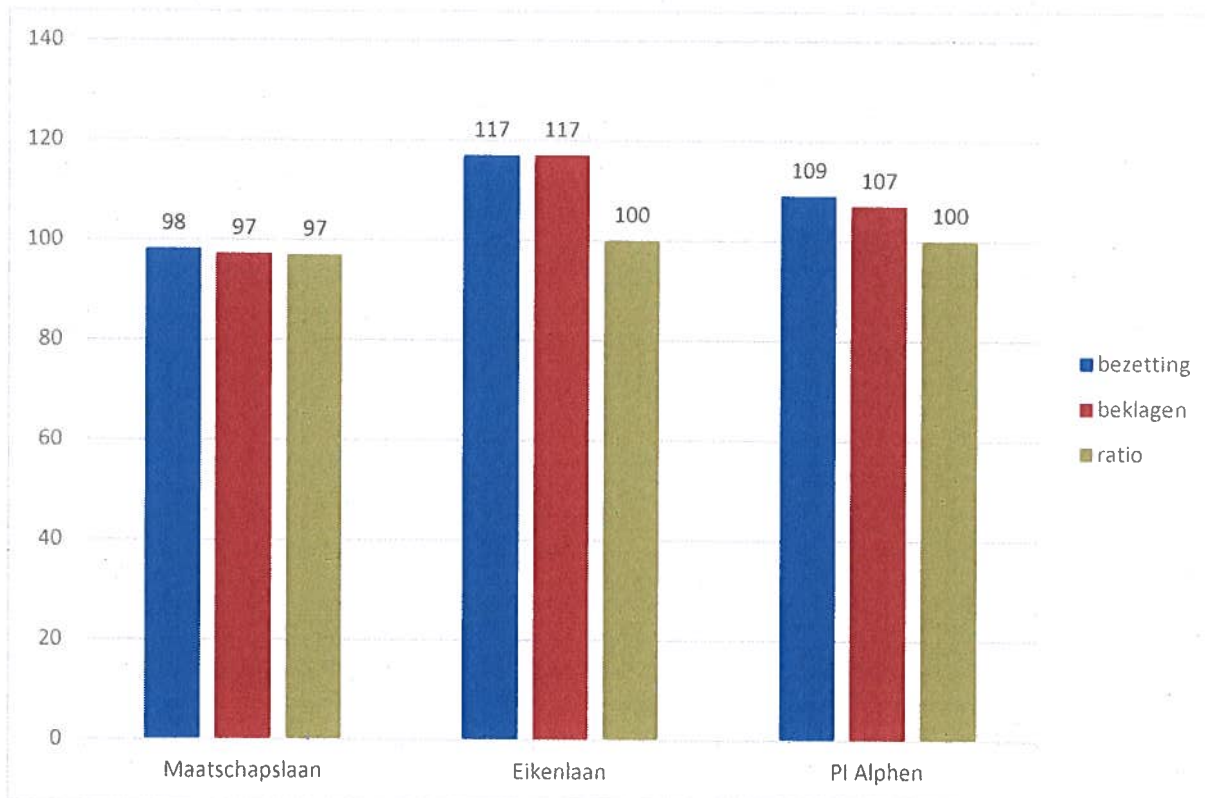
	bezetting		beklagen		ratio	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Maatschapslaan	331	324	1076	1046	3,3	3,2
Eikenlaan	444	533	1055	1237	2,4	2,3
PI Alphen	775	857	2131	2283	2,7	2,7

Bron: KLAVER-registratie en DJI.

In 2021 was de fysieke bezetting in de PI Alphen gemiddeld 857 gedetineerden (2020: 775). In de Eikenlaan was dat 533 en in de Maatschapslaan 324 (tabel 1). Het aantal beklagen is respectievelijk 2283, 1237 en 1046. Wanneer het aantal beklagen wordt losgelaten op het gemiddelde aantal gedetineerden (de ratio) dan worden er in de Maatschapslaan meer klachten en beklagzaken aangebracht en afgehandeld. Een verklaring hiervoor kan zijn dat de Maatschapslaan naast een Huis van Bewaring ook een gevangenis is, terwijl de Eikenlaan naast een Huis van Bewaring een arrestantenverblijfplaats is. Arrestanten blijven minder lang in de inrichting waardoor de kans op klachten kleiner kan worden. Ten opzichte van 2020 zijn de quotiënten min of meer gelijk.

Uit grafiek 1 is af te leiden dat de gemiddelde bezetting van de PI met 9% is toegenomen evenals het aantal beklagen (+7%). Het aantal beklagen per gemiddelde bezetting is gelijk gebleven. Bij de Maatschapslaan is het aantal beklagen met 3% afgenomen, terwijl die van de Eikenlaan met 17% is toegenomen. Dit geldt eveneens voor de bezetting van beide locaties. De ratio (het aantal klachten per gemiddelde bezetting) is zowel in de Maatschapslaan als in de Eikenlaan en iets afgenomen.

Grafiek 1 de relatieve toename van gemiddelde bezetting, beklagen en ratio naar locatie, 2021 t.o.v. 2020²

Bron: KLAVER-registratie en DJI.

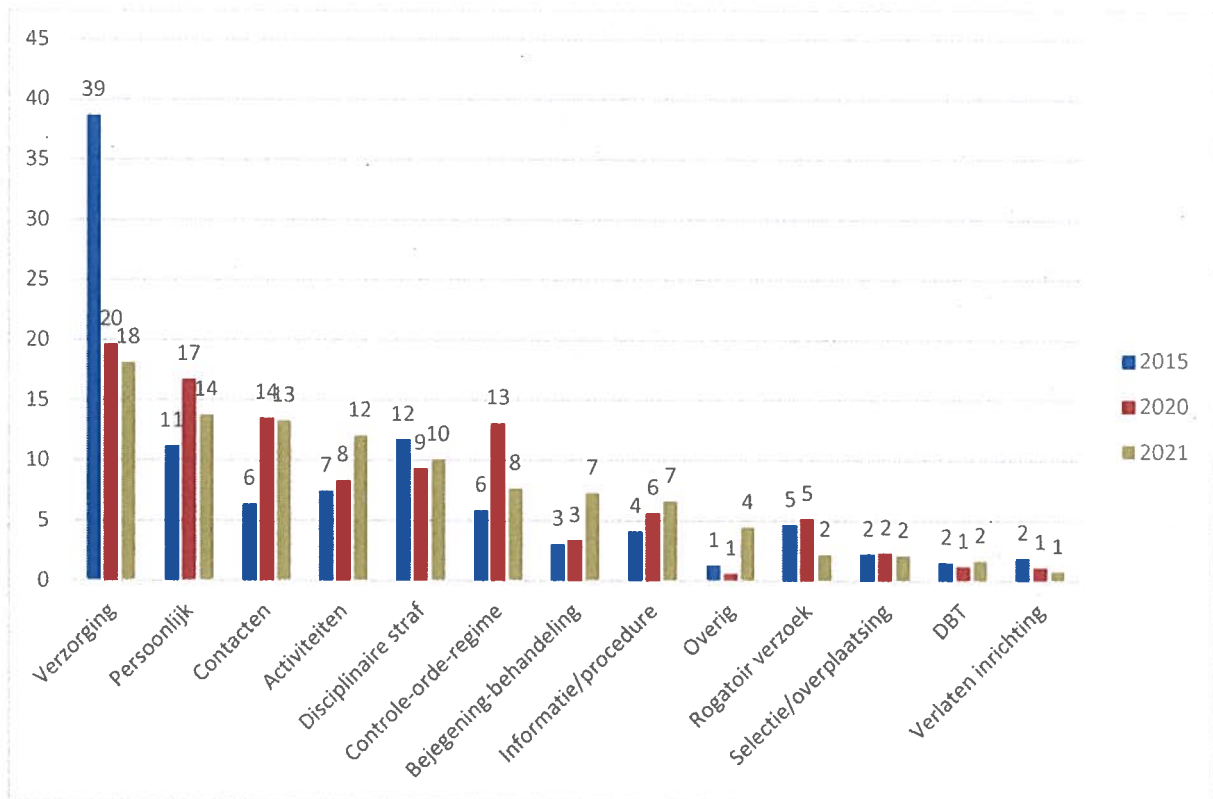
2.1 Pi Alphen: beklagen naar onderwerp

De relatieve verdeling (grafiek 2) laat zien dat het aandeel van de verschillende onderwerpen ten opzichte van 2020 over het algemeen wat afvlakken³. De "verzorging" blijft het grootste aandeel houden maar ten opzichte van 2015 (bijna 40%) via 2020 (20%) is het gedaald naar 18% van het totaal. Het aandeel "activiteiten" neemt verder toe tot zo'n 12% van het totaal aantal klachten, dat is een stijging van 4 procentpunten. Dit geldt ook voor "bejegening" maar het aandeel is met 7% wat kleiner.

² Als er geen toe- of afname is geconstateerd, dan is het getal 100.

³ De relatieve verdeling wil zeggen dat het aandeel van het onderwerp op het totaal aantal beklagzaken is.

Grafiek 2. PI Alphen, beklagzaken naar onderwerp, 2015-2021 (in percentages)

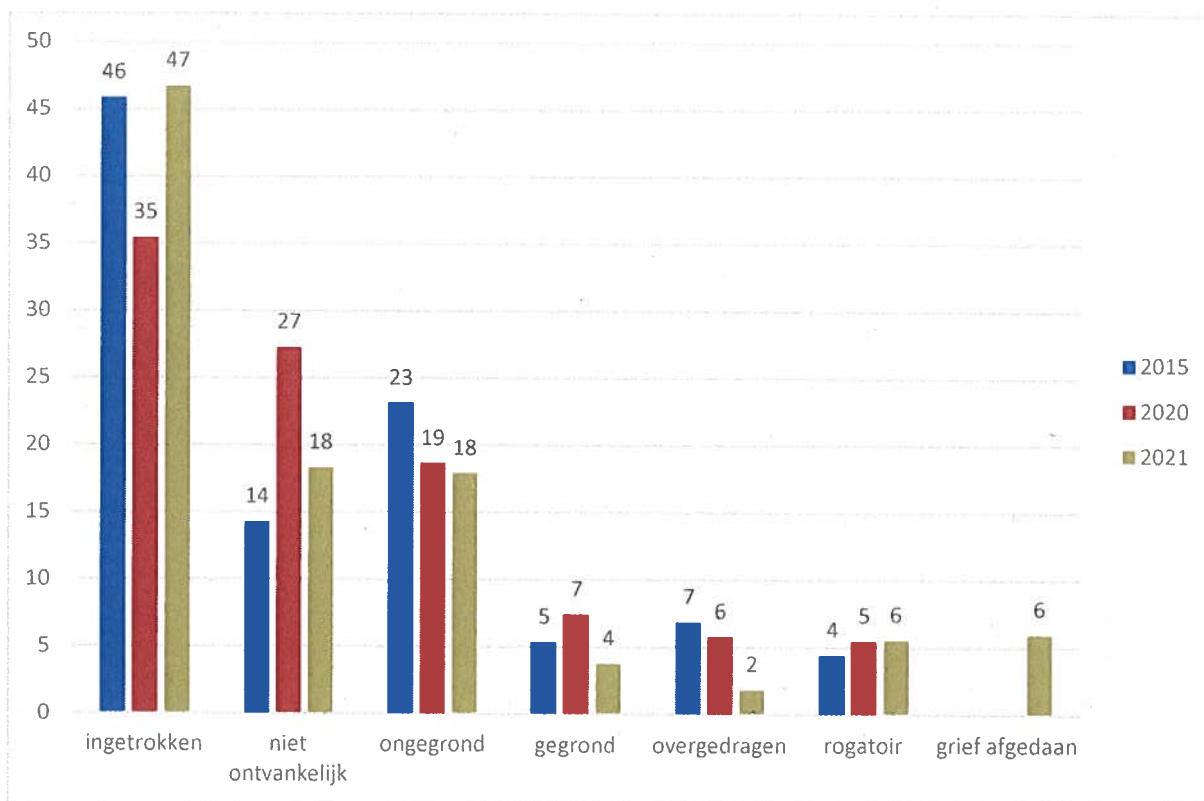

Bron: KLAVER-registratie.

2.2 Pi Alphen: beklagzaken naar afdoening

Welke afdoeningwijze is relatief de grootste en is dat elk jaar van de verslagperiode hetzelfde? De afdoeningwijze “ingetrokken” is over de gehele periode de grootste; in 2021 zelfs met 47% zaken (grafiek 3). Dit is de grootste stijging van 2021 ten opzichte van 2020, nl met 12 procentpunten. Dit is gedeeltelijk te verklaren doordat in 2021 de introductie van grieven plaats vond. Uit de data is het geen onderscheid te maken tussen beklagzaken en grieven. Beide soorten worden wel door de beklagcommissie behandeld. De grootste daler zijn de zaken die niet-ontvankelijk werden bevonden door de beklagcommissie (- 9 procentpunten). De “niet-ontvankelijke” en de “ongegegronde” zaken hebben beide een aandeel van 18%.

Grafiek 3. Pi Alphen, beklagzaken naar wijze van afdoening, 2015-2021 (in percentages)

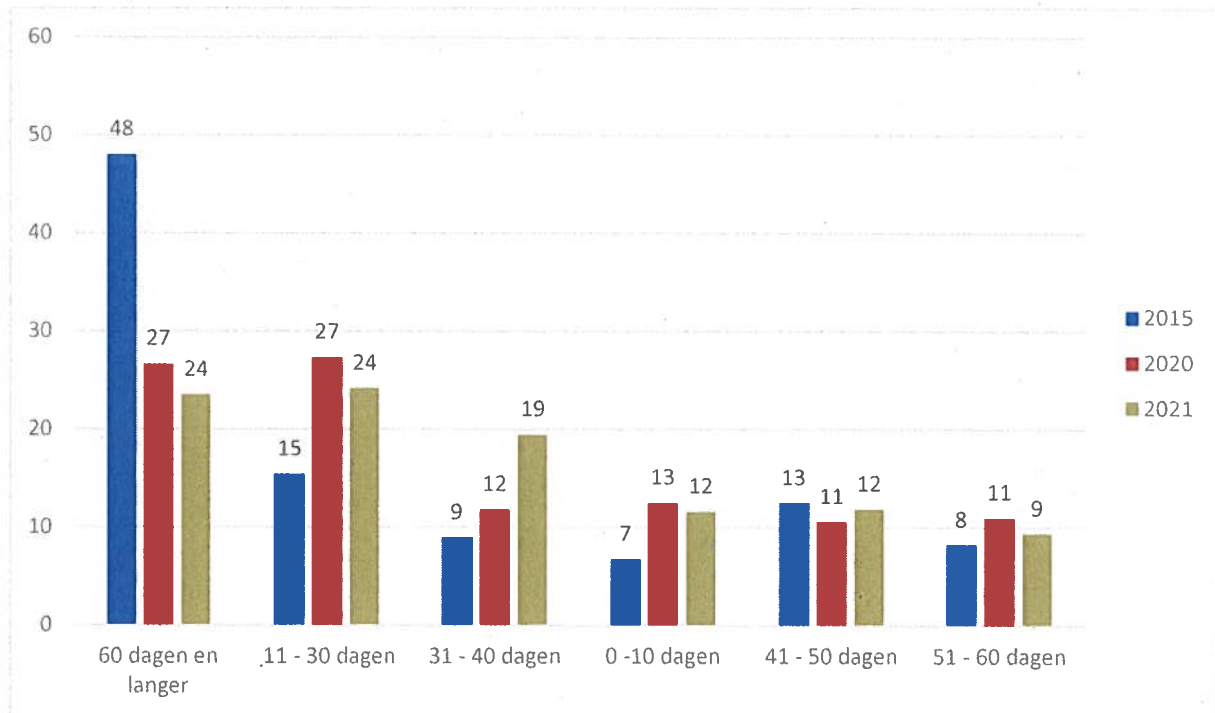

Bron: KLAVER-registratie.

2.3 Pi Alphen: beklagzaken naar doorlooptijd

De doorlooptijd wordt in dagen berekend. De data uit KLAVER is gecodeerd in verschillende categorieën. In de verslagperiode heeft de categorie “60 dagen en langer” tot 2021 steeds het grootste aandeel (grafiek 4), maar in 2020 is de categorie “11-30 dagen” met 27% even groot als de categorie “60 dagen en langer”. In 2021 zijn beide categorieën nog steeds even groot maar wel met een kleiner aandeel (24%). De categorie “31 – 40 dagen” neemt in 2021 flink toe (van 12% tot 19%). De overige doorlooptijden blijven in aantal min of meer hetzelfde. Over het algemeen worden de zaken wel iets sneller afgedaan, waarbij je wel moet bedenken dat de categorieën “ingetrokken” en “niet ontvankelijk” (samen 65% van het totaal aantal afgedane zaken).

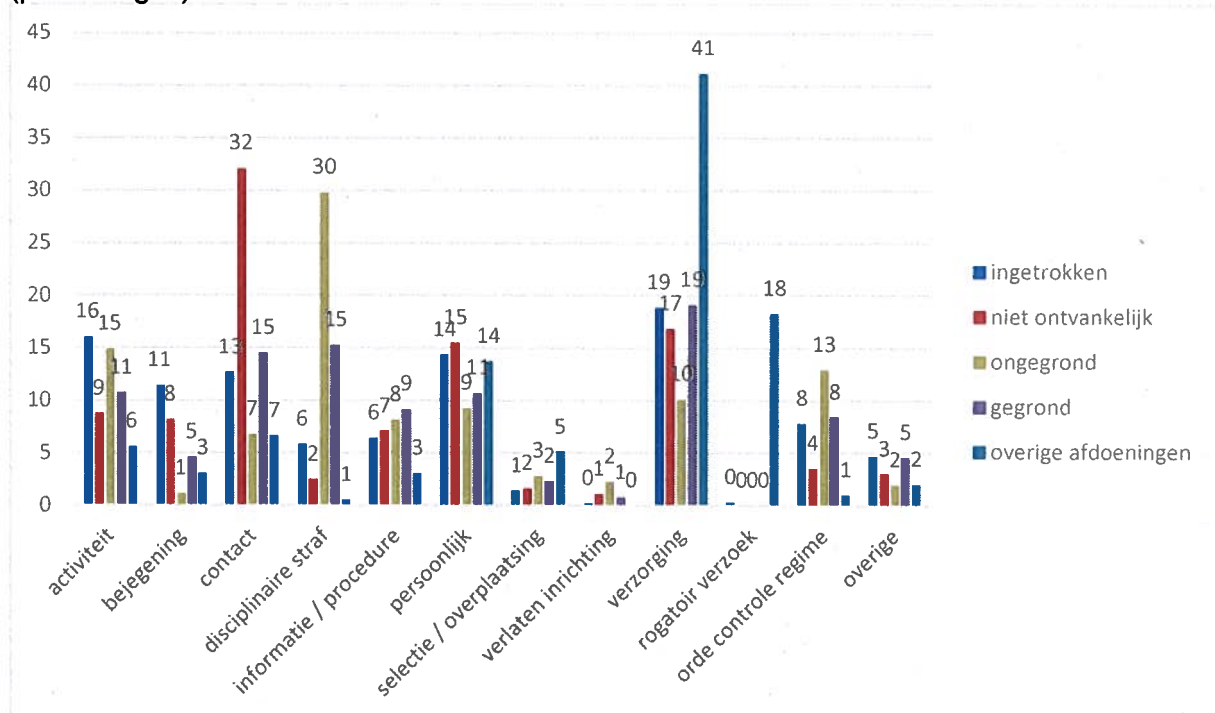
Grafiek 4. Pi Alphen, beklagzaken naar doorlooptijd, 2015-2021 (percentage)

Bron: KLAVER-registratie.

2.4 Pi Alphen: beklagzaken naar onderwerp en afdoening

Grafiek 5. PI Alphen: beklagzaken naar onderwerpen en geschatte afdoeningswijzen, 2021 (percentages)

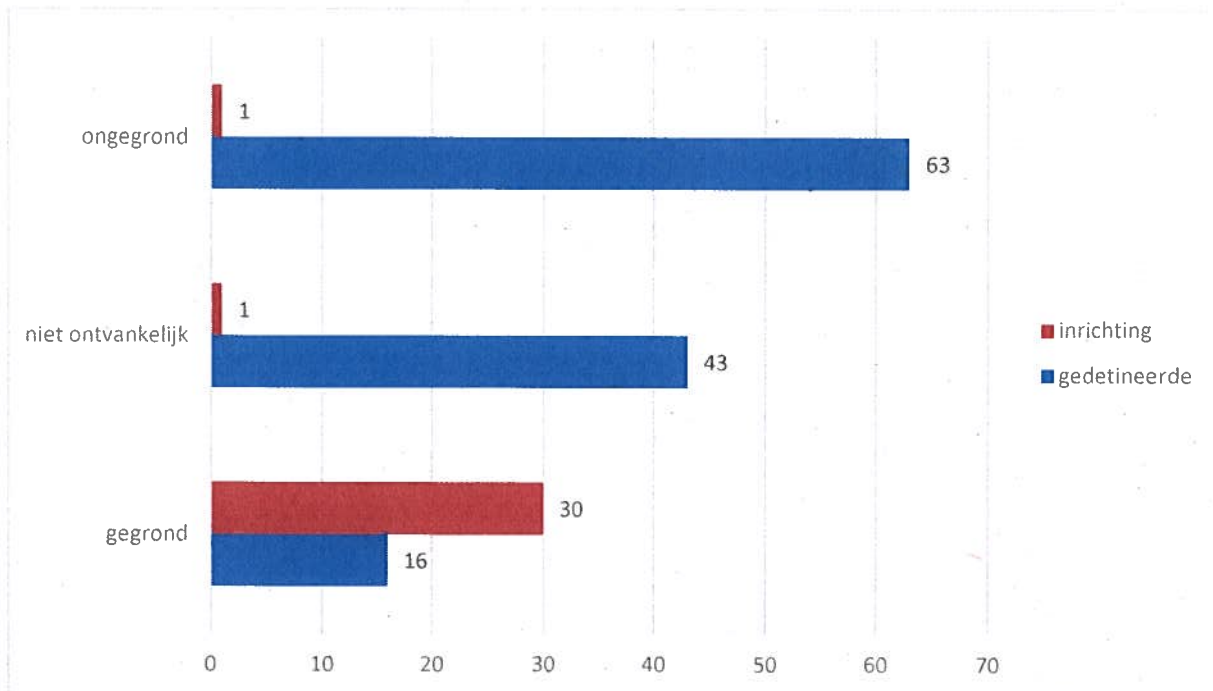
Bron: KLAVER registratie.

Uit de KLAVER-registratie is het na te gaan hoe de verschillende beklagzaken worden afgedaan. Bij bijna alle onderwerpen van de beklagzaken is de afdoeningswijze “ingetrokken” relatief de grootste; behalve bij “disciplinaire straf” daar is “ongegrond” de grootste. De afdoeningswijze “niet-ontvankelijk” is bij “contacten” de grootste en bij “verzorging” is dat de overige afdoeningen. Gegrond komt vaak voor bij “contacten”, “disciplinaire straf”, “persoonlijk” en “verzorging” (grafiek 5).

2.6 PI Alphen: beklagzaken naar beroepen en schorsingen

De gedetineerden en de inrichting kunnen naar aanleiding van de uitspraken van de beklagcommissie in beroep gaan bij de RSJ. Uit de gegevens van PI Alphen is af te leiden dat er in 136 gevallen n.a.v. de uitspraak van de CvT in beklagzaken een beroep wordt ingesteld (grafiek 6). Van die zaken zijn 125 (92%) gedetineerden in beroep gegaan bij de RSJ. In 11 zaken (8%) is de inrichting in beroep gegaan, in alle gevallen naar aanleiding van de uitspraak “gegrond” van de beklagcommissie. De gedetineerden gaan voornamelijk in beroep als hun beklag door de beklagcommissie “ongegrond” of “niet ontvankelijk” is verklaard.

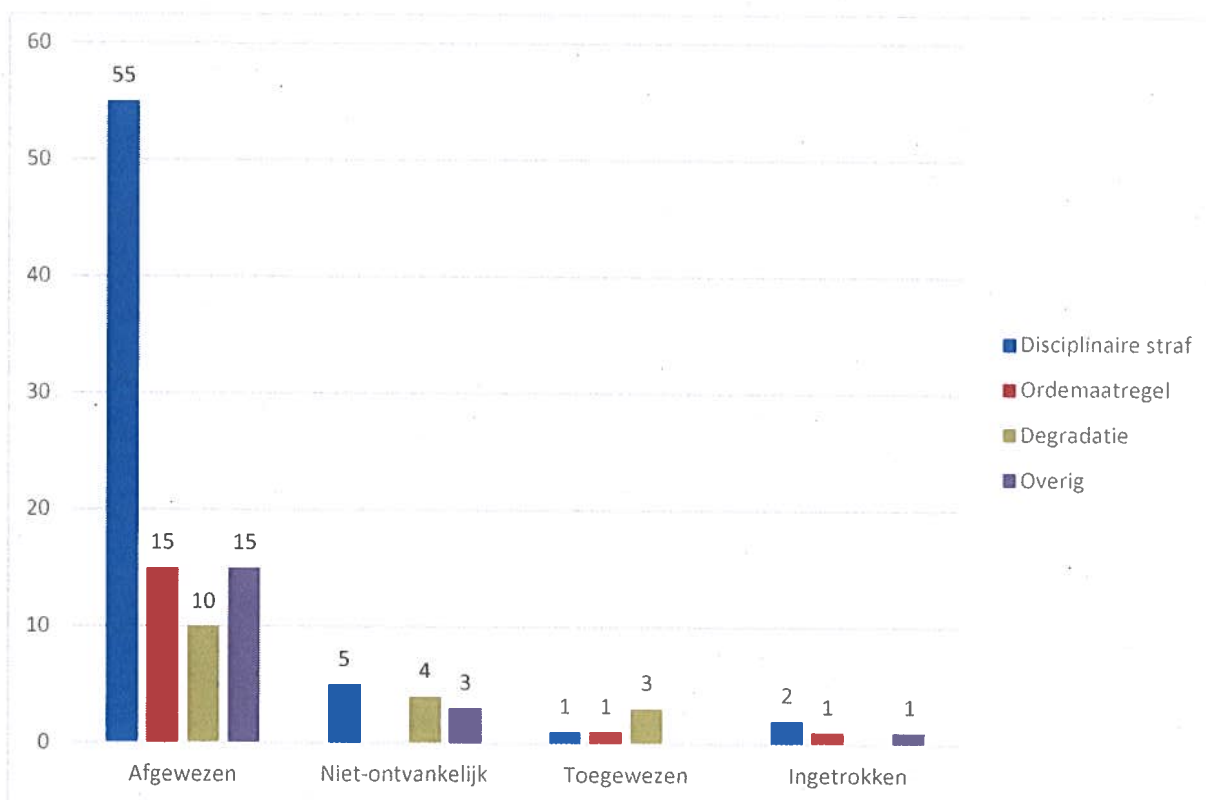
Grafiek 6. PI Alphen, Ingestelde beroepen naar uitspraak CvT en indiener, 2021 (absolute aantallen)

Bron: PI Alphen

Naar aanleiding van een straf of maatregel kan er gevraagd worden om schorsing van de tenuitvoerlegging van die straf of maatregel bij de RSJ. In 2021 heeft dat in 116 gevallen plaatsgevonden (grafiek 7). Van de aanvragen voor een schorsing wordt 95% afgewezen en 10% wordt niet ontvankelijk verklaard. Slechts 4% van de aanvragen wordt toegewezen. Van de afgewezen schorsingverzoeken hebben de meeste betrekking op een disciplinaire straf

Grafiek 7. PI Alphen, schorsingen naar uitspraak RSJ en onderwerp, 2021 (absolute aantallen)

Bron: PI Alphen

Bijlage-1: hercoderingen soorten klachten

NIEUW	OUD
Activiteiten	Activiteiten - arbeid
	Activiteiten - div
	Activiteiten - lucht
	Activiteiten - sport
Behandeling-bejegening	Behandeling en bejegening
Contacten	Contact buitenw - bellen
	Contact buitenw - bezoek
	Contact buitenw - post
Disciplinaire straf	Disciplinaire straf
Informatie/procedure	Informatie/procedure
Persoonlijk	Persoonlijke voorwerpen
	Rek. cour./zak- en kleedgeld
	Schadeverhaal
Selectie/overplaatsing	Selectie/overplaatsing (int)
	Selectie/overplaatsing (ext)
Verlaten inrichting	Verlaten inrichting
Verzorging	Verzorging – div
	Verzorging – geestelijke
	Verzorging – medisch
	Verzorging - persoonlijke
Rogatoir verzoek	Rogatoir verzoek

Controle – orde - regime	Controle
	Dienst terugkeer en vertrek
	Ordemaatregel
	Regime
	Geweld
	ISD (interventie + behandeling)
	Nog onbekend
	Time – out
	Toezicht
	Transport
	Eisen verblijfsruimte